

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD.411-10/06/AW

Gdańsk, dnia 29 grudnia 2006r.

DECYZJA RGD.36/2006

- I.** Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080; Dz. U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek przedsiębiorcy AP z siedzibą w Choszcznie, - działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: **uznaje się** za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 8 ww. ustawy, praktykę polegającą na nadużywaniu przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Choszcznie pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych przejawiający się w postaci pobierania przez PGK Sp. z o.o. z siedzibą w Choszcznie od 14 marca 2006r. opłat za „nadzór nad pogrzebem” wyłącznie od przedsiębiorców będących jego konkurentami na rynku świadczenia usług pogrzebowych, **i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**
- II.** Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080; Dz. U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119), stosownie do art. 28 ust. 6 cytowanej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18, poz. 172 ze zm.), działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w związku ze stwierdzeniem praktyki określonej w pkt I sentencji, nakłada się na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Choszcznie karę pieniężną w wysokości [...] PLN (słownie:[...] złotych), płatną do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”) po wystąpieniu przedsiębiorcy AP z siedzibą w Choszcznie (zwanego dalej „AP” lub „Wnioskodawcą”) przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu ustalenie, czy poprzez pobieranie opłaty „koszty ogólnozakładowe związane z pogrzebem” w kwocie 100zł oraz opłaty za „nadzór nad

pogrzebem" w kwocie 200zł Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Choszczynie (zwane dalej PGK Sp. z o.o., Spółką lub Uczestnikami) nie narusza przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080; Dz. U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119) – zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów” lub „ustawą antymonopolową” (karty akt 174-276).

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że opłatę „koszty ogólnozakładowe związane z pogrzebem” wprowadzono zarządzeniem Prezesa Zarządu PGK Sp. z o.o., z dniem 01 stycznia 2002r. Na tę opłatę składają się koszty związane z uzgodnieniem i wskazaniem miejsca pochówku, przyjęciem zwłok do kaplicy, otwarciem i zamknięciem kaplicy, wystawieniem i wypełnieniem dokumentów związanych z pochówkiem. Jest ona pobierana zarówno od osób fizycznych zlecających PGK Sp. z o.o. wykonanie usługi pogrzebowej jak i innych przedsiębiorców pogrzebowych, którzy zlecają PGK Sp. z o.o. wykonanie usługi cmentarnej. Dowodem na to są faktury wystawione na rzecz osób fizycznych i konkurentów, które zostały przesłane bezpośrednio przez PGK Sp. z o.o.

Z faktur wystawionych przez PGK Sp. z o.o. w okresie 03 stycznia 2006r. do 31 października 2006r. wynika, że o ile opłata „koszty ogólnozakładowe związane z pogrzebem” jest pobierana od wszystkich klientów i konkurentów PGK Sp. z o.o., to opłatą za „nadzór nad pogrzebem” obciążani są wyłącznie konkurenci, którym rodziny zmarłych zlecały wykonanie usługi pogrzebowej.

W związku z tym, że takie działanie mogło naruszać art. 8 ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca AP złożył w dniu 31 października 2006r. opłacony wniosek o wszczęcie postępowania antymonopolowego (k. 1-2).

Mając na uwadze dokonane ustalenia Prezes Urzędu w dniu 02 listopada 2006r. postanowieniem nr 331 wszczął na wniosek przedsiębiorcy AP postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem nadużywania przez PGK Sp. z o.o. pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych w Choszczynie, polegającego na pobieraniu przez PGK Sp. z o.o. od dnia 14 marca 2006r. opłat za „nadzór nad pogrzebem” wyłącznie od konkurujących przedsiębiorstw pogrzebowych, co może prowadzić do podziału rynku usług pogrzebowych według kryteriów podmiotowych, i naruszać art. 8 ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie [...]. Organ antymonopolowy postanowieniem nr 345 z dnia 17 listopada 2006r. zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu antymonopolowym akta poprzedzającego postępowania wyjaśniającego o sygn. RGD. 400-39/06/AW.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego Spółka złożyła następujące wyjaśnienia (k. 61-62):

- *„Opłata za nadzór została wprowadzona zarządzeniem Prezesa Zarządu PGK sp. z o.o. z dnia 15 marca 2006r. z mocą obowiązującą również z dniem 15 marca 2006r. W dokumentacji PGK sp. z o.o. nie odnaleziono jednak kalkulacji kosztów jakie ponosi PGK sp. z o.o. w Choszczynie z tytułu nadzoru nad pogrzebem.*
- *Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. obciąża „opłatą za nadzór nad pogrzebem” wszystkich swoich klientów, zarówno inne firmy pogrzebowe jak i własnych klientów. Jedyne różnica polega na tym, że opłata za nadzór nad pogrzebem naliczana innym firmom pogrzebowym jest wyszczególniana wprost na fakturach VAT, natomiast w przypadku klientów PGK sp. z o.o. opłata ta jest wliczona w cenę*

usługi pogrzebowej, bez jej wyszczególniania na fakturze. Opłata za nadzór nad pogrzebem jest opłatą obiektywną i konieczną, którą PGK Sp. z o.o. ponosi przy każdej usłudze pogrzebowej bez względu na to na czym rzecz są one wykonywane. Przed wykonaniem pochówku istnieje bowiem konieczność doglądnięcia czy osoby kopiące grób wykonują to we właściwej mogile, czy nie niszczą w trakcie tych czynności pobliskich grobów, jak również to czy kopany grób spełnia wymagania co do minimalnej głębokości pochówku. Podjęcie ww. czynności wymaga oddelegowania pracowników PGK Sp. z o.o. co wiąże się oczywiście w tym, że w tym czasie nie może on wykonywać innych czynności. Stanowi to wymierny koszt jaki ponosi PGK Sp. z o.o. przy wykonywaniu tych czynności. Wprowadzenie opłaty za nadzór nad pogrzebem było więc uzasadnione zważywszy na okoliczność, że PGK Sp. z o.o. nie jest spółką typu „non-profit”, lecz musi prowadzić zbilansowaną działalność w oparciu o rachunek zysków i strat.”

W kolejnym piśmie z dnia 27 listopada 2006r. Spółka złożyła dodatkowe wyjaśnienia (k. 327-328):

- Opłata za „nadzór nad pogrzebem” wliczana jest w cenę usługi pogrzebowej poczynając od dnia 15 marca 2006r. PGK Sp. z o.o. wystawiając swoim klientom fakturę za pochówek nie wyszczególnia w niej przedmiotowej opłaty, bowiem jest ona ujęta w ogólnym koszcie usługi pogrzebowej. Dokumentem potwierdzającym wliczanie „opłaty za nadzór nad pogrzebem” w cenę usługi pogrzebowej jest zarządzenie Prezesa Zarządu Spółki z dnia 15 marca 2006r. Kalkulacja kosztów usługi pogrzebowej została sporządzona przez Spółkę w 2002r. i od tego czasu cena usługi nie podlegała zwiększeniu „*nawet o wskaźnik inflacji*”.
- Opłata za „nadzór nad pogrzebem” została ujęta w ogólnym koszcie usługi nazwanym – „pochowanie zwłok w miejscu zarezerwowanym” lub „pochowanie zwłok osoby dorosłej” w zależności od tego, czy osoba zmarła miała przed śmiercią zarezerwowane miejsce pochówku, czy też nie. Koszt pochówku w miejscu zarezerwowanym jest wyższy z uwagi na to, że opłata rezerwacyjna nie jest pobierana przy dokonywaniu rezerwacji lecz przy pobieraniu opłaty za pogrzeb.
- Wysokość opłaty za usługę pogrzebową sprzed/i po wliczeniu w jej cenę opłaty za „nadzór nad pogrzebem” nie uległa zwiększeniu, podobnie jak całkowity koszt usługi za pogrzeb. „*Wynika to z faktu, iż w przypadku wykonywania przez pracowników PGK Sp. z o.o. usług przy kopaniu i zasypywaniu grobów nie ma potrzeby sprawowania nad nimi nadzoru w takim samym zakresie jak nad pracownikami innych firm pogrzebowych. Pracownicy PGK Sp. z o.o., którzy na co dzień zajmują się wykonywaniem ww. usług, znają rozkład cmentarza, rozmieszczenie mogił na terenie cmentarza, warunki i wymagania prawne przy ich wykonywaniu są specjalistami w tym zakresie, stąd też, w ocenie PGK Sp. z o.o., nie ma potrzeby sprawowania ciągłego nadzoru nad wykonywaną przez nich pracą. Poza tym, do podstawowych obowiązków referenta ds. pochówków – który w strukturze organizacyjnej PGK Sp. z o.o. pełni de facto funkcję kierownika działu zajmującego się utrzymaniem cmentarza i pochówkami, należy sprawowanie nadzoru i kontroli nad*

podległymi jemu osobami, za co otrzymuje stosowne wynagrodzenie. Nie ma natomiast w jego zakresie obowiązków sprawowanie nadzoru nad innymi firmami kopiącymi groby". W sytuacji, gdy usługi kopania i formowania grobów wykonują osoby z innych firm pogrzebowych, „wówczas to PGK Sp. z o.o. musi „oddelegować” swojego pracownika do sprawowania nadzoru nad prawidłowością wykonywanych przez nich czynności. Innymi słowy, pracownik PGK Sp. z o.o. oddelegowany do sprawowania nadzoru, nie może w tym czasie wykonywać swoich podstawowych obowiązków". Spółka będąc administratorem cmentarza w ten sposób wykonuje swoje zadania wynikające z zakresu obowiązków, tj. dba o porządek na terenie nekropolii, w tym w szczególności dba o to, „aby pochówki odbywały się w wyznaczonych mogiłach, a nie w dowolnym miejscu, wedle upodobania rodziny zmarłego lub firmy pogrzebowej. Musi dbać również o to, aby wykopywane mogiły spełniały warunki techniczne w zakresie wymiarów i rozmieszczenia, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, jak również o to, czy w trakcie prac nie doszło do uszkodzenia innych nagrobków znajdujących się w pobliżu. Z tego też względu istnieje potrzeba sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac firm pogrzebowych, począwszy od wyznaczenia miejsc pochówku, poprzez kontrolę postępu prac, sprawdzenie parametrów wykonywanego grobu, aż po weryfikację czy dokonano uprzątnięcia terenu w miejscu wykopów. Wymaga to jednak zaangażowania osób do wykonywania tych czynności".

- *„PGK Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego, która prowadzi działalność gospodarczą, kierując się z jednej strony obowiązkiem wykonywaniem zadań własnych Gminy Choszczno (jako spółka komunalna), z drugiej zaś prowadzeniem zyskowej działalności. PGK Sp. z o.o. nie jest podmiotem typu „non-profit”, dlatego też za wykonywane przez siebie usługi, powinna otrzymywać stosowne wynagrodzenie".*

Organ antymonopolowy postanowieniem nr 377 z dnia 15 grudnia 2006r. zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu antymonopolowym kartę nr 161 postępowania antymonopolowego o sygn. 411-13/05/06/AW, zawierającą rachunek zysków i strat PGK Sp. z o.o. w Choszcznie za 2005r.

Zgodnie z art. 10 Kpa organ antymonopolowy zapewnił stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwił im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów.

I. ORGAN ANTYMONOPOLOWY USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

1. Wnioskodawca – AP prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „AP” z siedzibą w Choszcznie przy ul. Piastowskiej 1 i jest zarejestrowana w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Choszczna pod numerem 2325 (k. 60). Przedmiotem jej działania są: pogrzeby i działalność pokrewna.
2. Uczestnik postępowania – PGK Sp. z o.o. w Choszcznie prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do KRS o numerze 0000112096 (k. 72-77), której przedmiotem są m.in. pogrzeby i działalność pokrewna. Przedmiotem jego działalności jest między innymi świadczenie usług cmentarnych i pogrzebowych. Udziałowcami Spółki są: Gmina Choszczno – [...] % udziałów oraz [...] osób fizycznych – pozostałe [...] % (k. 78-80).

3. Na terenie Gminy Choszczno znajduje się jeden cmentarz komunalny. (k. 61, 69).
4. Zarządcą cmentarza jest PGK Sp. z o.o. w Choszcznie, które zarządza Cmentarzem Komunalnym w Choszcznie aktualnie w oparciu o umowę dzierżawy mienia komunalnego z dnia 1 lipca 1998r. W § 1 ust. 3 umowy ustalono, że „przekazanie mienia wynika z kontynuacji realizacji przez Dzierżawcę obowiązków w zakresie m.in. obsługi cmentarza i pogrzebów w związku z likwidacją Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Choszcznie”. W aneksie z dnia 21 listopada 2002r. zawarto postanowienie o przedłużeniu umowy na czas określony do dnia 31 grudnia 2010r. (k. 81-84, 97).
5. Opłata za „nadzór nad pogrzebem” w kwocie 200zł została wprowadzona zarządzeniem nr 11/06 Prezesa Zarządu PGK Sp. z o.o. z dnia 14 marca 2006r., które weszło w życie w dniu wydania i podpisania (k. 71). Zdaniem Uczestnika faktyczne wprowadzenie opłaty nastąpiło w dniu 15 marca 2006r., na co m.in. wskazują dostarczone faktury wystawione przez PGK Sp. z o.o. w marcu 2006r. W ocenie organu antymonopolowego wyjaśnienia Uczestnika nie zmieniają jednak faktu, że opłata weszła w życie w dniu wydania i podpisania zarządzenia, stąd też stwierdza się, że datą właściwą wprowadzenia ww. opłaty jest dzień 14 marca 2006r.
6. W przypadku konkurujących firm pogrzebowych ww. opłata jest wyszczególniana wprost na fakturach VAT, w przeciwieństwie do klientów PGK sp. z o.o., którym opłata ta jest wliczona w cenę usługi pogrzebowej, bez jej wyszczególniania na fakturze. Z ustaleń organu antymonopolowego wynika jednak, że wysokość opłaty za usługę pogrzebową (niezmieniona od dnia jej wprowadzenia, tj. od 01 grudnia 2001r. na podstawie zarządzenia Prezesa Zarządu Spółki nr 7/2001r. z dnia 19 listopada 2001r.) sprzed/i po wliczeniu w jej cenę opłaty za „nadzór nad pogrzebem” nie uległa zwiększeniu, podobnie jak i całkowity koszt usługi za pogrzeb (k. 327, 331).
7. W toku postępowania ustalono ilość pochówków dokonanych na cmentarzu w latach 2005 – 2006 (I-X) przez poszczególnych przedsiębiorców, które zestawiono w tabeli niżej:

TABELA 1

IŁOŚĆ POCHÓWKÓW NA CMENARZU W CHOSZCZNIE W LATACH 2005-2006 (I-X).

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy	2005r.		2006r.					
		Ilość pochówków	Struktura [%]	1 I – 14 III		15 III – 31 X		1 I – 31 X	
				Ilość pochówków	Struktura [%]	Ilość pochówków	Struktura [%]	Ilość pochówków	Struktura [%]
1	PGK	*	*	*	*	*	*	*	*
2	AP	*	*	*	*	*	*	*	*
3	Charon	*	*	*	*	*	*	*	*
	Razem	*	*	*	*	*	*	*	*

Źródło:(k. 340); kolorem szarym oznaczono okres, od kiedy pobrano pierwszą opłatę za nadzór nad pogrzebem, * - dane przedsiębiorstwa

8. Analizując dane o ilości pochówków (tabela 1) należy mieć na uwadze, że w okresie od 1 stycznia 2004r. do 30 września 2005r. PGK Sp. z o.o. stosowało praktykę

ograniczającą konkurencję o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów¹, przejawiającą się w faktycznym uniemożliwieniu konkurentom świadczenia usług kopania grobów, umieszczania trumny w grobie, zasypywania i uformowania mogiły. Oznaczało to, że w ww. okresie [...] % usług pogrzebowych świadczyło PGK Sp. z o.o. Zaprzestanie tej praktyki spowodowało likwidację barier dostępu do rynku usług pogrzebowych z dniem 1 października 2005r., przez co pozycja dominanta na koniec 2005r. zmalała do [...] %. W roku następnym konkurenci PGK Sp. z o.o. istotnie osłabili jego udział w rynku usług pogrzebowych, jednak ten na koniec października 2006r. nadal zajmował pozycję dominującą.

9. Pismem z dnia 10 października 2006r. Uczestnik postępowania poinformował organ antymonopolowy, że szczegółowe przedstawienie kalkulacji kosztów opłaty za „nadzór nad pogrzebem” nie jest możliwe z uwagi na braki w dokumentacji PGK Sp. z o.o. będące skutkiem włamania do pomieszczeń PGK Sp. z o.o. oraz nieobecność osób, które pracowały w spółce w okresie wprowadzenia opłaty (k. 178). Następnie pismem z dnia 13 listopada 2006r. poinformował, że w dokumentacji Spółki nie odnaleziono kalkulacji ww. opłaty. *„Wynika to głównie z faktu, iż opłata została ustalona przez poprzedni Zarząd Spółki, który pozostaje w konflikcie z obecnym Zarządem i z tego też względu niemożliwym jest zasięgnięcie wiarygodnych informacji czy kiedykolwiek była sporządzona kalkulacja. (...) w maju 2006r. doszło do włamania do budynku biura Zarządu Spółki wskutek czego zaginęła część dokumentacji Spółki. (...) Z uwagi na przedłużające się dochodzenie w sprawie ustalenia sprawców kradzieży oraz miejsca przechowywania skradzionych dokumentów, Zarząd PGK Sp. z o.o. podjął decyzję o sporządzeniu nowej kalkulacji opłaty za nadzór nad pogrzebem (...)”* (k. 61-62). Uczestnik postępowania w dniu 30 listopada 2006r. odtworzył kalkulację ww. opłaty – przedstawiono ją w tabeli 2.

TABELA 2

KALKULACJA OPŁATY ZA NADZÓR NAD POGRZEBEM Z DNIA 30 LISTOPADA 2006R.

Lp.	Rodzaje kosztów	Wielkość (zł)
1.	Koszty bezpośrednie:	
a)	<i>robocizna + narzuty</i>	*
b)	<i>materiały</i>	*
	RAZEM	*
2.	Koszty pośrednie (ogólne) 5%	*
3.	Koszty razem (1+2)	*
4.	Zysk (20% z poz. 3)	*
	CENA NETTO	*

- * Ilość godzin pracy na stanowisku starszego referenta do spraw pochówków (* godz.), w tym:
- uzgodnienie i wskazanie miejsca pochówku (* godz.),
 - kontrola prawidłowości wykonania wykopu oraz ewentualnego demontażu pomnika (* godz.),
 - kontrola prawidłowości wykonania grobu (* godz.).

¹ Praktyka stwierdzona prawomocną decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RGD. 18/2006 polegała na nadużyciu przez PGK Sp. z o.o. pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na lokalnym rynku usług pogrzebowych przejawiające się w postaci zagwarantowania sobie wyłącznego prawa do świadczenia usług w zakresie kopania grobów, umieszczenia trumny w grobie, zasypywania i uformowania mogiły. Opłaty za ww. usługi nie stanowiły odrębnej pozycji cennika, zawarte były w stawkach opłat za pochowanie zwłok ogłoszonych w Zarządzeniu Prezesa Zarządu PGK Sp. z o.o. Nr 10/05 z dnia 2 listopada 2005r. Takie zachowanie umacniało pozycję rynkową Uczestnika na rynku usług pogrzebowych.

10. W toku postępowania otrzymano następujące dokumenty wystawione przez PGK Sp. z o.o.:
- a) 68 faktur za okres od 14 marca 2006r. do 31 października 2006r. wystawionych klientom, którzy zlecili Spółce wykonanie pogrzebu; żadna z tych faktur nie zawiera pozycji opłaty za „nadzór nad pogrzebem”;
 - b) 51 faktur za okres od 16 marca 2006r. do 30 października 2006r. wystawionych przedsiębiorcy AP; 44 z nich zawierają pozycję opłata za „nadzór nad pogrzebem” w kwocie 200zł, pozostałe 7 faktur nie zawiera ww. opłaty, gdyż 4 pogrzeby Wnioskodawca wykonał na cmentarzach parafialnych poza terenem Choszczna, a w przypadku pozostałych 3 pochówków trumny składane były we wcześniej wybudowanych grobowcach murowanych na cmentarzu w Choszcznie;
 - c) 2 faktury (nr 320/2006 z dnia 14 sierpnia 2006r. i nr 335/2006 z dnia 29 sierpnia 2006r.) wystawione na klientów Wnioskodawcy, którzy sami załatwiali formalności urzędowe, a kompleksową usługę pogrzebową zlecili AP; w tych przypadkach PGK Sp. z o.o. pobrało opłatę za „nadzór nad pogrzebem”;
 - d) 1 fakturę nr 427/2006 z dnia 30 października 2006r. wystawioną na Zakład Pogrzebowy „Charon” P.H. „Mako” w Choszcznie; w tym przypadku PGK Sp. z o.o. pobrało opłatę za „nadzór nad pogrzebem”;
 - e) 1 fakturę nr 410/2006 z dnia 20 października wystawioną na klienta Zakładu Pogrzebowego „Charon” P.H. „Mako” w Choszcznie; w tym przypadku PGK Sp. z o.o. pobrało opłatę za „nadzór nad pogrzebem”.

II. ORGAN ANTYMONOPOLOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

1. Rodzaj zarzucanego naruszenia

Postępowanie antymonopolowe w niniejszej sprawie przeprowadzone zostało w związku z podejrzeniem naruszenia przez PGK Sp. z o.o. art. 8 ust. 2 pkt 8 cyt. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych w Choszcznie, poprzez pobieranie przez PGK Sp. z o.o. od dnia 14 marca 2006r. opłat za „nadzór nad pogrzebem” wyłącznie od konkurujących przedsiębiorstw pogrzebowych, co może prowadzić do podziału rynku usług pogrzebowych według kryteriów podmiotowych.

2. Interes publicznoprawny

Wszczynając przedmiotowe postępowanie organ antymonopolowy wziął pod uwagę możliwość naruszenia interesu publicznoprawnego. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 29 maja 2001 r., sygn. Akt I CKN 1217/98), publicznoprawny charakter ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów powoduje, iż znajduje ona zastosowanie tylko wówczas, gdy zagrożony lub naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Rynek taki może funkcjonować prawidłowo, jeżeli zapewniona jest na nim możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Za zagrożenie lub naruszenie konkurencji w takim rozumieniu należy uznać, zdaniem sądu, jedynie takie działania, które

dotykają sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku gospodarczego, a więc gdy dotyczą konkurencji rozumianej nie jako sytuacja pojedynczego przedsiębiorcy, lecz jako zjawiska charakteryzującego funkcjonowanie gospodarki.

W przedmiotowej sprawie Uczestnik od 14 marca 2006r. pobiera od swoich konkurentów prowadzących działalność na rynku usług pogrzebowych opłatę za „nadzór nad pogrzebem” w wysokości 200zł, odstępując jednocześnie od obciążania tą opłatą własnych klientów. Wszczynając postępowanie w sprawie stosowania przez Uczestnika praktyk ograniczających konkurencję organ antymonopolowy uznał, że jego działania mogą stać w sprzeczności z chronionymi ustawą regulami konkurencji, ponieważ kwestionowane zachowania rynkowe PGK Sp. z o.o. mogą zniekształcać konkurencję i wypaczać zasady zdrowej rywalizacji rynkowej pomiędzy przedsiębiorcami funkcjonującymi na rynku usług pogrzebowych na terenie cmentarza w Choszcznie. Niejednolite zasady pobierania ww. opłaty mogą skutkować podziałem rynku usług pogrzebowych według kryteriów podmiotowych. Taki podział pośrednio wpływa na decyzje konsumentów, mogąc ograniczać ich suwerenność przy dokonywaniu wyboru przedsiębiorcy, któremu chcieliby zlecić wykonanie usługi pogrzebowej. Bez wątplenia więc sprawa związana jest z materią pojęcia konkurencji, rozumianej jako ogólna kategoria charakteryzująca stosunki gospodarcze na rynku lokalnym, a więc dotyczy interesu publicznego, co w pełni uzasadnia podjęcie przez organ antymonopolowy działań przewidzianych ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. Wykazanie naruszenie przepisów ustawy

Aby dowieść, iż naruszony został przepis art. 8 ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, należy :

1. zdefiniować rynek właściwy w sprawie,
2. wykazać, że przedsiębiorca zajmuje pozycję dominującą na rynku właściwym,
3. udowodnić, że przedsiębiorca wobec którego toczy się postępowanie nadużywa tej pozycji na lokalnym rynku usług cmentarnych w Choszcznie – poprzez pobieranie opłat za „nadzór nad pogrzebem” wyłącznie od konkurujących przedsiębiorstw pogrzebowych – i powoduje podział lokalnego rynku usług pogrzebowych według kryteriów podmiotowych.

3.1. Rynek właściwy

Warunkiem koniecznym zastosowania ustawy antymonopolowej oraz wyciągnięcia ewentualnych sankcji wobec przedsiębiorcy naruszającego jej przepisy jest ustalenie rynku, rozumianego nie jako ogólna kategoria ekonomiczna, ale rynku właściwego w danej sprawie, tzw. rynku relewantnego, z wyznaczeniem jego podstawowych elementów, tj. wymiaru przedmiotowego (towar, usługa), fazy obrotu (zbyt, hurt, detal), funkcji strony rynku (podaż, popyt), terytorium oraz czasowego aspektu obrotu. Brak jednoznacznej identyfikacji w odniesieniu do choćby jednego z powyższych elementów uzasadnia, iż przynajmniej zasadniczo, przedmiot postępowania może być rozpatrywany w kontekście kilku odrębnych rynków.

Identyfikacja wymiaru przedmiotowego rynku sprowadza się do wyodrębnienia towarów w oparciu o ich szczególne właściwości tak, aby odróżnić te towary od innych w taki sposób, aby nie istniała możliwość dowolnej ich zamiany. W każdym

wypadku definiując towar (tu: usługę) należy wziąć pod uwagę takie jego cechy, jak: przeznaczenie, funkcje użytkowe, substytucyjność i inne szczególne, wyróżniające go, właściwości, chodzi bowiem o towary takie same lub z punktu widzenia nabywcy uznane za substytuty. W rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy antymonopolowej usługi wykonywane na cmentarzach komunalnych są niewątpliwie towarem. Kwestią o podstawowym znaczeniu dla ustalenia rynku właściwego w sprawie jest więc identyfikacja usług związanych z utrzymaniem cmentarzy i z chowaniem zmarłych oraz określenie, czy usługi te – ze względu na swoje specyficzne cechy – tworzą odrębne rynki w aspekcie przedmiotowym.

W świetle utrwalonego orzecznictwa antymonopolowego, z działalnością gospodarczą w zakresie pochówku zmarłych związane są dwa, silnie powiązane ze sobą rynki:

1. rynek usług cmentarnych, przedmiotowo związanych z utrzymaniem cmentarzy i zarządzaniem nimi,
2. rynek usług pogrzebowych, przedmiotowo związanych z chowaniem zmarłych.

Obie grupy usług, określane w orzecznictwie jako: usługi cmentarne (wykonywane w interesie ogółu) i pogrzebowe (zlecane przez indywidualnych zleceniodawców) należy wyraźnie odróżnić².

Ad.1.

Organizacja usług cmentarnych należy do obszaru władztwa prawnego gminy. Usługi te świadczone są na rzecz wspólnoty w celu umożliwienia jej członkom korzystania z cmentarza i jego urządzeń w związku z pochówkiem zmarłych i obejmują w szczególności takie działania, jak³:

- ✓ utrzymanie i wyposażenie cmentarza w urządzenia cmentarne,
- ✓ utrzymanie cmentarza jako terenu zielonego,
- ✓ utrzymanie ładu i porządku na cmentarzu,
- ✓ zarządzanie cmentarza zgodnie z planem zagospodarowania,
- ✓ nadzór nad korzystaniem z cmentarza, w tym nad pochówkiem, ekshumacją, zakładaniem grobów zgodnie z przepisami prawa.

Specyficzną cechą usług cmentarnych jest to, iż dotyczą one z jednej strony utrzymania cmentarza zgodnie z wymogami porządkowymi i technicznymi, z drugiej natomiast zabezpieczają prawidłowe wykonanie szczególnego rodzaju czynności, jaką jest pochówek zmarłego. W tym zakresie gminie, jako organizatorowi tych usług, przysługuje monopol wynikający z przepisów prawa. Gmina może zawierać umowy z

² Sprawy związane z funkcjonowaniem i realizowaniem usług cmentarnych, w tym z ograniczeniem możliwości świadczenia usług pogrzebowych na terenie cmentarzy komunalnych były przedmiotem wielu orzeczeń zarówno organu antymonopolowego, jak i Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dlatego też orzecznictwo odnoszące się do kwestii swobody wykonywania tych usług, ich kwalifikacji oraz regulujące zasady konkurencji na tych obszarach działalności gospodarczej można uznać za dostatecznie ustalone i ugruntowane (por. m.in. wyroki: z dnia 12 października 1994r. Sygn. akt XVII Amr 27/94; z dnia 14 czerwca 1995r. Sygn. akt XVII Amr 11/95; z dnia 15 lipca 1999r. Sygn. akt XVII Ama 28/99; z dnia 25.września 2000r. Sygn. akt XVII Ama 76/99).

³ Usługi cmentarne wyodrębniono kierując się przepisami ustawy z dnia 31 maja 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2000r., Nr 23, poz. 295), ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz wytycznymi w zakresie metody definiowania towaru w sprawach antymonopolowych.

innymi podmiotami w celu wykonywania zadań własnych, co w niczym nie ogranicza jej obowiązków ani nie zwalnia z odpowiedzialności za prawidłową ich realizację.

Na terenie Gminy Choszczno znajduje się tylko jeden cmentarz komunalny, który w aspekcie geograficznym wyznacza odrębny rynek właściwy w sprawie. Za takim ustaleniem granic terytorialnych rynku przemawiają następujące przesłanki:

- ✓ zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. nr 142 z 2001r., poz. 1591, ze zm.) sprawy związane z utrzymaniem cmentarzy gminnych należą do zadań własnych gminy, realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego w celu zaspakajania zbiorowych potrzeb wspólnoty;
- ✓ choć realizacja tego zadania w żaden sposób nie oznacza obowiązku chowania zmarłych mieszkańców Choszczna w tej Gminie, to jednak cmentarze zlokalizowane w innych, nawet pobliskich miejscowościach nie są względem cmentarza w Choszcznie zamienne. Wynika to chociażby z preferencji konsumentów (dla rodzin zmarłych w Choszcznie nie jest alternatywą chowanie bliskich na cmentarzach w okolicznych sołectwach, czy też innych gminach i odwrotnie – rodziny osób zmarłych w innych miejscowościach nie traktują pochówku w Choszcznie za równorzędne rozwiązanie), wyższych kosztów transportu zwłok do miejsca pochówku, a także kosztów transportu związanych z dotarciem i odwiedzaniem cmentarza po pogrzebie.

Z tych też powodów uznać należało, że rynkiem właściwym w przedmiotowej sprawie jest rynek usług cmentarnych wykonywanych na terenie cmentarza komunalnego w Choszcznie. Na rynku tym PGK Sp. z o.o., nie spotyka się z konkurencją ze strony innych podmiotów.

Ad.2

Usługi pogrzebowe wykonywane są zarówno na cmentarzu, jak i poza nim, i obejmują m.in. takie czynności, jak:

- ✓ przygotowanie zwłok do pochówku,
- ✓ przygotowanie miejsca pochówku,
- ✓ transport zwłok i związana z tym asysta pogrzebowa,
- ✓ wykopanie i uformowanie grobu,
- ✓ ekshumacja zwłok i szczątków ludzkich,
- ✓ załatwianie formalności administracyjnych związanych z pogrzebem.

Podstawową cechą wyróżniającą usługi pogrzebowe, wykonywane poza władztwem prawnym gminy jest ich indywidualny charakter, w przeciwieństwie do usług cmentarnych, które stosownie do treści ustawy o samorządzie gminnym świadczone są na rzecz wszystkich członków lokalnej wspólnoty.

Usługi cmentarne i pogrzebowe, ze względu na swą specyfikę, stanowią odrębne grupy, a co za tym idzie, tworzą różne, choć współzależne rynki związane przedmiotowo z usługami chowania zmarłych. Obydwa rodzaje usług realizowane są na podstawie relacji: *podmiot gospodarczy – pojedynczy klient*.

Drugi z rynków, właściwy w niniejszej sprawie, którego przedmiot wyznaczają usługi pogrzebowe świadczone na indywidualne zlecenie klientów, terytorialnie ogra-

niczony jest granicami Gminy Choszczno. Przemawia za tym tak miejsce zamieszkania zlecającego pogrzeb, jak i miejsce pochówku zmarłego. Na rynku tym stroną podażową reprezentują trzy zakłady pogrzebowe, tj.: PGK Sp. z o.o. w Choszcznie, Wnioskodawca AP z Choszczna oraz Zakład Pogrzebowy „Charon” P.H. „Mako” w Choszcznie, natomiast stroną popytową - rodziny zmarłych, zamieszkałe, co do zasady, na terenie Gminy Choszczno.

3.2. Pozycja na rynku właściwym

Biorąc pod uwagę w.w. rozważania uznać należy, że w analizowanej sprawie współistnieją dwa odrębne, jednakże funkcjonalnie powiązane ze sobą rynki, tj.:

- ✓ rynek usług cmentarnych, świadczonych na rzecz wszystkich członków wspólnoty, terytorialnie tożsamy z cmentarzem komunalnym w Choszcznie, na którym Gmina Choszczno swoje zadania o charakterze użyteczności publicznej w zakresie jego utrzymania i administrowania wykonuje przy pomocy PGK Sp. z o.o. na podstawie umowy dzierżawy mienia komunalnego. PGK Sp. z o.o. na rynku usług cmentarnych nie spotyka się z konkurencją, co jest tożsame, iż zajmuje na nim pozycję dominującą.
- ✓ rynek usług pogrzebowych w Gminie Choszczno, na którym funkcjonują trzech przedsiębiorcy, tj.: PGK Sp. z o.o. w Choszcznie, Wnioskodawca AP z Choszczna oraz Zakład Pogrzebowy „Charon” P.H. „Mako” w Choszcznie. Są oni konkurentami w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy antymonopolowej.

3.3. Nadużywanie pozycji dominującej

Z informacji będących podstawą wszczęcia postępowania antymonopolowego wynika, iż PGK Sp. z o.o. jako zarządca cmentarza w Choszcznie nieprzerwanie od 14 marca 2006r. pobiera od przedsiębiorców konkurujących z nim na rynku usług pogrzebowych opłatę za „nadzór nad pogrzebem” w wysokości 200zł w przypadku każdego pochówku, w tym również urnowego.

Uczestnik stanowczo odpiera postawiony zarzut twierdząc, że opłatą za „nadzór nad pogrzebem” obciąża wszystkich swoich klientów, zarówno inne firmy pogrzebowe jak i klientów, którzy jemu zlecają wykonanie usługi pogrzebowej; jednocześnie wskazuje na istotną różnicę polegającą na tym, że wystawiając swoim klientom fakturę za pochówek nie wyszczególnia w niej przedmiotowej opłaty, bowiem – jak sam twierdzi – jest ona ujęta w ogólnym koszcie usługi pogrzebowej. Jako dokument potwierdzający wliczanie „opłaty za nadzór” w cenę usługi pogrzebowej Uczestnik wymienia zarządzenie Prezesa Zarządu Spółki nr 11/06 z dnia 14 marca 2006r. w sprawie opłat za usługi pogrzebowe (k. 71).

Z treści ww. zarządzenia wynika, że dotyczy ono opłat za usługi pogrzebowe, a dokładniej wprowadzenia przez Prezesa PGK Sp. z o.o. następujących cen za usługi pogrzebowe według stawek netto:

1. otwarcie i zamknięcie grobowca (150zł),
2. rozbicie i wywóz nagrobka pojedynczego (100zł),
3. rozbicie i wywóz nagrobka podwójnego (200zł),
4. rozbicie i wywóz nagrobka dziecięcego (50zł),

5. wykopanie grobu i wydobywanie szczątków (dot. mogił likwidowanych (300zł),
6. nadzór nad pogrzebem (200zł),
7. nadzór nad ekshumacją (200zł).

Z zarządzenia nie wynika, aby opłata za „nadzór nad pogrzebem” lub „nadzór nad ekshumacją” była składową częścią opłaty pogrzebowej, zarządzenie dotyczy ustalenia wysokości opłat za poszczególne usługi pogrzebowe, dlatego w ocenie organu antymonopolowego powoływanie się na nie jako na dokument potwierdzający wliczenie opłaty za „nadzór nad pogrzebem” w cenę usługi pogrzebowej jest niezasadne.

Ponadto, w związku z brakiem dodatkowych zastrzeżeń w zarządzeniu, uznać należy, iż ma ono charakter obligatoryjny i powinno obowiązywać zarówno klientów Spółki jak i jej konkurentów. Jednak Uczestnik nie udowodnił, że stosuje jednolite zasady wobec wszystkich kontrahentów (klientów), bez względu na to, któremu przedsiębiorcy zlecił oni wykonanie usługi pogrzebowej, a wręcz przeciwnie, przedstawiał argumentację, która potwierdza słuszność postawionego przez Wnioskodawcę zarzutu. Nie można bowiem zgodzić się z twierdzeniem, że – w przypadku klientów, którzy kompleksowe wykonanie usługi pogrzebowej powierzyli PGK Sp. z o.o. – ujęcie opłaty za „nadzór nad pogrzebem” w ogólnym koszcie usługi pogrzebowej mogłoby dowodzić o obciążeniu nią klienta, tym bardziej, że – na co wskazuje sam Uczestnik – wysokość opłaty za usługę pogrzebową (niezmieniona od dnia jej wprowadzenia, tj. od 01 grudnia 2001r. na podstawie zarządzenia Prezesa Zarządu Spółki nr 7/2001r. z dnia 19 listopada 2001r.) sprzed/i po wliczeniu w jej cenę opłaty za „nadzór nad pogrzebem” nie uległa zwiększeniu, podobnie jak i całkowity koszt usługi za pogrzeb. Jeśli zatem włączenie opłaty za „nadzór nad pogrzebem” w poczet opłaty za usługę pogrzebową nie ma wpływu na jej wysokość, to nie sposób mówić o jej pobieraniu. Dowodem na to są również zebrane faktury wystawiane klientom Spółki, w których nie wyszczególnia się opłaty za „nadzór nad pogrzebem”, w przeciwieństwie do faktur wystawianych konkurentom Spółki, zawierających taką opłatę pod odrębną pozycją.

PGK Sp. z o.o. jako zarządca jedyne cmentarza w mieście, prowadzący zarazem przedsiębiorstwo pogrzebowe, nie pobierając opłat za „nadzór nad pogrzebem” w sytuacji zlecenia mu zorganizowania pogrzebu, dopuszcza się praktyki podziału według kryteriów podmiotowych. Nie traktuje on bowiem swych kontrahentów (osób zlecających jemu wykonanie usługi pogrzebowej i przedsiębiorców będących jego konkurentami na tym rynku) w sposób równoprawny. Wspomniane korzyści nie są bowiem dostępne dla tych osób, które zdecydowały się zlecić przeprowadzenie pogrzebu innemu przedsiębiorcy. Jest więc to praktyka wymierzona przeciwko innym zakładom pogrzebowym ograniczająca im możliwość prowadzenia skutecznej konkurencji. Przedsiębiorcy ci, nie mając udziału w zarządzaniu cmentarzem i nie mogąc tym samym w podobny sposób zachowywać się na rynku dla pozyskania klientów zmuszeni są albo wpisać wspomniane opłaty w ciężar swej działalności, albo podwyższyć opłatę za świadczone usługi. Tym samym stają się oni mniej konkurencyjni na rynku w porównaniu z zarządcą cmentarza, którego przedmiotowa praktyka nie dotyka.⁴

W ocenie organu antymonopolowego dowodem na to, jak likwidowanie barier dostępu do rynku sprzyja rozwojowi konkurencji jest kształtowanie się udziałów poszczególnych przedsiębiorców działających na wspólnym rynku usług pogrzebowych w

⁴ Por. wyrok Sądu Antymonopolowego z 11.05.1994r., Sygn. XVII Amr 61/93,

Choszczynie. I tak w okresie od 1 stycznia 2004r. do 30 września 2005r. PGK Sp. z o.o. stosowało praktykę ograniczającą konkurencję o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów⁵, przejawiającą się w faktycznym uniemożliwieniu konkurentom świadczenia usług kopania grobów, umieszczania trumny w grobie, zasypywania i uformowania mogiły. Oznaczało to, że w ww. okresie 100% usług pogrzebowych świadczyło PGK Sp. z o.o. Zaprzestanie z dniem 1 października 2005r. tej praktyki spowodowało otwarcie rynku usług pogrzebowych, przez co pozycja dominanta na koniec 2005r. zmalała ze 100% do 64,5%. W roku następnym konkurenci PGK Sp. z o.o. istotnie osłabili jego udział w rynku usług pogrzebowych, jednak od 14 marca 2006r. Uczestnik, po zaledwie 5,5 miesiąca od funkcjonowania swobodnej konkurencji na rynku usług pogrzebowych, chcąc zahamować spadek swojej pozycji, podjął skuteczne działania polegające na eliminowaniu konkurencji, poprzez obciążanie wyłącznie swoich konkurentów opłatą za „nadzór nad pogrzebem”. Wyjaśnienia Uczestnika, tłumaczącego się, że ww. opłatą obciąża również swoich klientów, którzy zlecają mu wykonanie pochówku, wliczając ją w cenę usługi pogrzebowej w świetle poczynionych ustaleń nie zasługują na uwzględnienie, a to dlatego, że świadczą przede wszystkim o wykorzystywaniu swojej pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych, której skutki odczuwalne są na rynku usług pogrzebowych, a także o dopuszczeniu się nielegalnych sposobów ograniczenia konkurencji, polegających na zaliczaniu opłat za usługi cmentarne w poczet usług pogrzebowych, co w świetle przywołanego orzecznictwa nie powinno mieć miejsca. Wprowadzenie kwestionowanej opłaty jest zarówno reakcją obronną na obniżający się udział Uczestnika w rynku usług pogrzebowych jak i kolejną – po poprzednio stwierdzonej praktyce – próbą ograniczenia swobodnej konkurencji.

Mając na uwadze poczynione wyżej wymienione okoliczności oraz wytyczne płynące z orzecznictwa antymonopolowego, należy uznać, iż zostały spełnione przesłanki wymienione w art. 8 ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

O kosztach postępowania w związku z wnioskiem strony skarżącej, rozstrzygnięto, zgodnie z treścią art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w odrębnym postanowieniu.

W związku z tym orzeczono, jak w punkcie I sentencji.

III. KARA PIENIĘŻNA ZA STOSOWANIE PRAKTYKI OGRANICZAJĄCEJ KONKURENCJĘ

Zgodnie z art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w ww. wysokości, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego m.in. w art. 8 ustawy antymonopolowej. Biorąc pod uwagę wszystkie wymienione okoliczności, organ antymonopolowy uznał, że działanie Spółki było umyślne i zaplanowane, w związku z tym postanowił o nałożeniu na Przedsiębiorstwo Gospodarki

⁵ Praktyka stwierdzona prawomocną decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RGD. 18/2006 polegała na nadużyciu przez PGK Sp. z o.o. w okresie od 01 stycznia 2004r. do 30 września 2005r. pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na lokalnym rynku usług pogrzebowych przejawiające się w postaci zagwarantowania sobie wyłącznego prawa do świadczenia usług w zakresie kopania grobów, umieszczenia trumny w grobie, zasypywania i uformowania mogiły. Opłaty za ww. usługi nie stanowiły odrębnej pozycji cennika, zawarte były w stawkach opłat za pochowanie zwłok ogłoszonych w Zarządzeniu Prezesa Zarządu PGK Sp. z o.o. Nr 10/05 z dnia 2 listopada 2005r. Takie zachowanie umacniało pozycję rynkową Uczestnika na rynku usług pogrzebowych.

Komunalnej Sp. z o.o. w Choszczynie kary pieniężnej. Wymierzenie kary ma charakter uznaniowy, z tym, że maksymalna jej wysokość nie może być wyższa od 10% przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Maksymalny wymiar kary, zgodnie z powołanym przepisem, mógł wynieść [...]zł, bowiem przychód Spółki na dzień 31 grudnia 2005r. wynosił [...]zł. Nakładając karę, organ antymonopolowy kieruje się stopniem zagrożenia interesu publicznoprawnego w następstwie wykazanej praktyki.

Działania PGK Sp. z o.o. naruszają interes publiczny, wymierzone są przeciwko innym zakładom pogrzebowym w celu ograniczenia im możliwości prowadzenia skutecznej konkurencji; pośrednio wpływają na decyzje konsumentów, mogąc ograniczać ich suwerenność przy dokonywaniu wyboru przedsiębiorcy, któremu chcieliby zlecić wykonanie usługi pogrzebowej.

Organ antymonopolowy ustalając wysokość kary przede wszystkim uwzględnił wytyczne art. 104 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i stwierdza po pierwsze, że stosowana przez Spółkę praktyka, choć krótkotrwała, bo trwająca od dnia 14 marca 2006r., trwa nieprzerwanie, po wtóre – ma ona ograniczony wpływ na rynek i ograniczony terytorialnie zasięg oddziaływania, a po trzecie była poprzedzona inną praktyką⁶, która skutecznie umacniała jej pozycję rynkową na rynku usług pogrzebowych.

Kara nakładana na przedsiębiorcę w związku z przekroczeniem przez niego zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję powinna, co do zasady, odpowiadać wadze tego naruszenia oraz uwzględniać wszystkie inne okoliczności tak łagodzące, jak i obciążające. Ustalając i miarkując w niniejszej sprawie wysokość kary Prezes Urzędu uwzględnił:

a) okoliczności obciążające, tj.:

- ✓ Uczestnik, uprzednio dopuścił się naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – w okresie od 01 stycznia 2004r. do 30 września 2005r.,
- ✓ udowodniona Uczestnikowi praktyka ma charakter antykonkurencyjny i nie została po wszczęciu postępowania antymonopolowego i przedstawieniu stawianych zarzutów zaniechana,

b) okoliczności łagodzące, tj.:

- ✓ udowodniona Uczestnikowi praktyka ma ograniczony terytorialnie zasięg oddziaływania (w decyzji udowodniono PGK Sp. z o.o. nadużycie pozycji dominującej na rynku świadczenia usług cmentarnych w Choszczynie), nie doprowadziła do nieodwracalnych skutków na rynku usług cmentarnych,
- ✓ aktywne współdziałanie z Urzędem w trakcie postępowania poprzez dostarczanie dokumentów istotnych do rozstrzygnięcia sprawy.

Mając na względzie także i to, że wymierzona kara powinna, z jednej strony, podkreślić naganność zachowań polegających na naruszeniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z drugiej natomiast odegrać rolę prewencyjną, zapobiegającą stosowaniu podobnych praktyk, sprzecznych z interesem publicznym, w przyszłości, Prezes Urzędu nakłada na PGK Sp. z o.o. karę pieniężną w wysokości [...] PLN (słownie: [...] złotych), co stanowi [...] % maksymalnego wymiaru kary, jaki na skarżoną Spółkę można nałożyć i orzeka, jak w punkcie II sentencji decyzji.

⁶ patrz przypis 5

Pouczenie:

- I. Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę należy wpłacić w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa, w Narodowym Banku Polskim, Oddział Okręgowy w Warszawie, nr rach. 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.
- II. Od niniejszej decyzji zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 K.p.c., przysługuje stronom postępowania odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Podpisał:
z upoważnienia Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury UOKiK w Gdańsku
Roman Jarząbek

Otrzymują:

1. AP,
2. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Choszczynie
3. a/a